

DJEČJI VRTIĆ "ZAPRUĐE"
Baburičina 11, Zagreb

Dječji vrtić "Zaprude "

Zagreb, Baburičina 11

Pedagoška godina 2017. / 2018.

autori projekta: Matija Pavlić, odgajatelj

Ivana Vlašić, odgajateljica

pedagoginja: Maja Čepin

lektor: Maja Kovačević Gligorović, logopedinja

prevoditelj na engleski jezik: Lada Aškić

ravnateljica: Danijela Filković

ČLANAK

Projekt „ Energija i Ja“

Ekološkim aktivnostima do energetske učinkovitosti

Dječji vrtić Zaprude je od 2016. godine uključen u međunarodni projekt TOGETHER (TOWARDS A GOAL OF EFFICIENCY THROUGH ENERGY REDUCTION) u kojem Grad Zagreb sudjeluje kao jedan od partnera u okviru programa Interreg Central Europe. Cilj projekta „Together“ nije samo zgrade vrtića učiniti energetske učinkovitima nego i osvještavanjem potrebe za

promjenom ponašanja djece i odraslih u svrhu energetske učinkovitosti pokušati utjecati i na širu zajednicu.

Naša skupina je uključivala djecu od 6 i 7 godina. U toj dobi djeca od sebe često previše očekuju, postavljaju si teške zadatke pa je važna uloga odgajatelja da im pomogne doseći granice njihovih realnih mogućnosti. Veliki je interes za grupni rad te im je vrlo bitan osjećaj uspješnosti u raznim situacijama. Zbog toga smo provodili raznovrsne igre i aktivnosti vezane za istraživanje i isprobavanje kako bi djeca samostalno i uspješno rješavala probleme, otkrivala odnose, stvarala i provjeravala svoje pretpostavke i stjecala nova znanja koristeći raznovrsne materijale i sredstva za igru.

Etape projekta

Kako bi se potaknuo razvoj svijesti o potrebi za energetske učinkovitosti i ekološki prihvatljivom načinu življenja najbolje je početi od najranije dobi. Djeci predškolske dobi su energija i energetska učinkovitost vrlo apstraktni pojmovi i pred odgajateljima je veliki izazov da ih približe djeci. Projekt „Energija i Ja“ osmišljen je upravo s tim ciljem. Podijeljen je u 3 etape da bi djeca širila vlastite spoznaje o energiji te preko bliskih i poznatih tema postupno dolazila do apstraktnije teme energetske učinkovitosti.

1. ETAPA: Energija ljudskog tijela

Prošle pedagoške godine glavna nam je tema bila „Moje tijelo“ pa smo **prvu etapu** projekta posvetili energiji tijela kroz koju smo osim važnosti tjelesne aktivnosti spoznali što je našem tijelu potrebno za život, važnu ulogu zdrave hrane kao izvora energije, kako naše tijelo pretvara hranu u energiju i unutarnjim procesima kruženja zraka i vode. Puno vremena smo posvetili šetnjama i tjelesnim aktivnostima kako bi bolje shvatili koliko nam energije treba da stignemo na sve dalje odredište te postupno prelazili u druge etape ili čak miješali pojedine etape projekta.

2. ETAPA: Prijenos vlastite energije na predmete

Druga etapa projekta sastojala se od aktivnosti u kojima su djeca nakon osvještavanja vlastite energije, energiju prenosila na predmete. Korišteni su predmeti kojima djeca svakodnevno rukuju, ali na drukčiji način. Loptice smo pokretali puhanjem, domino pločice slagali u nizove kako bi postigli lančanu reakciju, koristili smo zvrkove, zračni hokej, mini bočalište, lopte i sl. Također su nam boravak na zraku i tjelesne aktivnosti bile uobičajena praksa.

3. ETAPA: Energetska učinkovitost u dječjem vrtiću – Eko patrola

Nakon što smo istražili različite načine prijenosa energije na predmete započeli smo treću etapu koja je bila posvećena energetske učinkovitosti i osvještavanju potrebe za ekološkim načinom življenja. Etapu smo započeli aktivnostima razvrstavanja otpada, a paralelno s tim smo osnovali Eko patrolu. Eko patrola je odigrala važnu ulogu u spoznaji o potrebi za energetske učinkovitošću. Uz podršku Gradskog ureda za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša, nabavljeni su mjerni instrumenti kojima su djeca mogla sama mjeriti temperaturu, osvjetljenost i potrošnju struje. Također, nabavljen je *smart* tv preko kojeg nam je dostupan „poster“ putem kojeg pratimo potrošnju energenata u realnom vremenu te nam je svaka promjena vidljiva. U odgojnoj skupini Slonići dugo smo se bavili raznim ekološkim temama i istraživanjem energije pa smo osnovali i Eko patrolu.

Eko patrolu čini petero djece iz odgojne skupine koja se izmjenjuju u odlascima u patrolu, a sa sobom vode i dvoje gostiju iz drugih odgojnih skupina. Eko patrola se provodi 2-3 puta tjedno te se zatečeno stanje bilježi na velikom panou dodjeljujući pojedinoj skupini smješka ili ljutka u određenoj kategoriji, a to su **štednja vode, štednja struje, odvajanje papira i plastike, briga za ukrasno bilje, i urednost dvorišta.**

Svoju misiju započeli smo osmišljavanjem logotipa, iskaznica i „uniformi“ Eko patrole. Obzirom da smo do sada prošli mnoge ekološke teme, spoznali smo veliku potrebu za očuvanjem prirode, razvrstavanjem otpada i štednjom energije. Odlučili smo drugim

odgojnim skupinama poslati pisma i objasniti im kako oni mogu pomoći u očuvanju naše planete Zemlje.

Zadaci naše Eko patrole nisu samo obilasci vrtićkih prostorija u svrhu pregleda štednje energije nego i istraživanje raznih ekoloških tema od razvrstavanja otpada, obnovljivih izvora energije, prijenosa energije i brige za okoliš kroz rad u skupini te suradnju s drugim odgojnim skupinama.

Većina aktivnosti bila je istraživačkog karaktera, ali smo se trudili da kod djece osim spoznaje potaknemo razvoj i ostalih razvojnih područja. Teme smo često integrirali u aktivnosti koje na prvi pogled nemaju previše veze s temom te smo na taj način duže zadržali dječji interes. Eko patrola je kroz suradnju s roditeljima oformila i mali vrt sa aromatičnim biljem o kojem je također brinula.

U cijeloj pedagoškoj godini događalo se da se interes za temu smanji ili potpuno nestane, ali se uvijek vratio kada bi ponudili nove ili proširili stare poticaje. Izuzetak je bila treća etapa čiju je temu Eko patrola konstantno imala u fokusu. Poticaje smo nudili osluškujući interese djece te na taj način smišljali i razvijali aktivnosti kroz poticajno okruženje koje smo stvarali u suradnji s djecom, roditeljima i stručnim timom. Stručni tim nam je izlazio u susret s raznim didaktičkim sadržajima i literaturom.

Suradnja s roditeljima i širom zajednicom

Suradnja s roditeljima je ostvarivana kroz roditeljske sastanke, svakodnevnu komunikaciju pri dovođenju i odvođenju djece, individualne razgovore i nabavku raznih materijala (PNM, kutije i vreće za razvrstavanje plastike i papira, sadnice za vrt, supstrata za sadnju itd.). Uz Eko kutić oformili smo i Energetski kutić kroz koji smo diseminirali rad vezan upravo uz energetske učinkovitost. Također, jedna od zanimljivijih aktivnosti bila je šetnja centrom naselja prilikom koje smo pjesmom i eko transparentima pokušali osvijestiti susjedstvo o našim nastojanjima i važnosti ekološkog načina življenja u sklopu obilježavanja Zagrebačkog energetskog tjedna kojeg posebno obilježavamo svake pedagoške godine.

Prostorni kontekst

Prostor sobe dnevnog boravka restrukturiran je prema potrebi. Većina aktivnosti je bila vezana za SDB i ostale prostora vrtića poput kuhinje, praonice rublja i kotlovnice, a stečene spoznaje smo provjeravali kroz šetnje van kruga dječjeg vrtića i tjelesne aktivnosti. Kada su vremenski uvjeti dopuštali bavili smo se istraživanjem i uređivanjem dvorišta vrtića na kojem smo oformili naš mali vrt s aromatičnim biljem koje je zainteresiralo i djecu iz drugih odgojnih skupina.

Zaključak

Odabir teme " Energija i ja " pokazao se odličnim jer je pružao puno mogućnosti da se djeca kreativno izražavaju u interakciji s ponuđenim poticajima. Međutim, odabirom takve teme bilo je teško potaknuti dječji interes zbog apstraktnosti pojmova energija i energetska učinkovitost. Integracija teme " Energija i ja " na početku pedagoške godine, bila je teža zbog " opširnosti " same teme koju djeca zapravo u ovoj dobi teže shvaćaju. Iz tog razloga odlučili smo preko niza malih projekata vezanih uz energiju tijela, zdravu prehranu, odvajanje otpada i niza eksperimenata vezanih uz ekologiju, pokušati osvijestiti važnost očuvanja okoliša, ekološkog načina života i energetske učinkovitosti.

Događalo se da je interes veći nego što imamo materijala ili pomagala i to bi naglasili kao nedostatak u radu. Projekt bi ocijenili uspješno usprkos nedostatcima i specifičnoj situaciji na početku pedagoške godine jer se projekt odvijao duže vrijeme i svako je dijete uspješno zadovoljiti svoju potrebu za sudjelovanjem.

Obzirom da su za postizanje interesa za željenu temu bili potrebni mjeseci rada i više malih projekata, uspjeli smo obraditi zanimljive teme koje su nas u konačnici dovele do željenog cilja. Pri tome su djeca stekla nova znanja i nova iskustva te su ta znanja prenosila na širu zajednicu što je i bio glavni cilj projekta.

autor članka: Matija Pavlič, odgajatelj, DV Zapruđe, Baburičina 11, Zagreb

Literatura:

- Priručnik - Odgoj djece predškolske dobi za održivi razvoj i racionalno korištenje energije
autori: Tanja Pap, prof.pedagogije, Ljiljana Šarić, prof. pedagogije, Ivana Lončar, dipl. oec.,
Dr. sc. Julije Domac, 2016. - Grad Zagreb - Gradski ured za energetiku, zaštitu okoliša i održivi
razvoj i Regionalna energetska agencija sjeverozapadne Hrvatske
- Življenje djece u vrtiću, A. Miljak – SM Naklada, Zagreb, 2009.
- Odgajatelj reflektivni praktičar, M. Šagud – Visoka učiteljska škola, Petrinja, 2006.
- Bilteni Međunarodne Ekoškole u Republici Hrvatskoj – Udruga Lijepa Naša, Zagreb, 2016,
2017.
- Tjelesna i zdravstvena kultura u predškolskom odgoju, V. Findak i K. Delija – Edip, Zagreb,
2001.

